

**Розширений план лекцій
з дисципліни «ФІЛОСОФІЯ»**

лекційних годин – 30

Викладач – д.філ.н., проф. Афанасьєв О.І.

**СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ОСНОВИ ЛОГІКИ**

Лекція 1. Предмет і структура логіки

1. Предмет логіки. Значення логіки щодо наукового знання.
2. Напрямки розвитку логічних вчень. Види логік. Класична логіка і її структура.
3. Основні закони логіки. Співвідношення законів та правил логіки.
4. Дедукція. Індукція. Традукція. Аналогія. Аналіз та синтез.

Лекція 2. Форми мислення: поняття

1. Поняття та його структура. Види понять і логічні правила щодо відношень між ними.
2. Логічні операції щодо понять. Вимоги та правила щодо визначення понять.

Лекція 3. Форми мислення: судження

1. Загальна характеристика і структура судження. Види суджень. Співвідношення між простими категоричними судженнями.
2. Логічні операції з простими категоричними судженнями.
3. Структура складних суджень. Логічні сполучники.
4. Істинність складних суджень.

Лекція 4. Форми мислення: умовивід

1. Умовивід та його види. Простий категоричний силогізм, його структура, фігури і модуси.
2. Загальні правила простого категоричного силогізму.
3. Дедуктивні, індуктивні, традуктивні умовиводи.
4. Складні, скорочені, складноскорочені умовиводи.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2
ОСНОВИ ТЕОРІЇ АРГУМЕНТУВАННЯ**

Лекція 5. Задачі теорії аргументування.

1. Вимоги щодо обґрунтування судження або точки зору. Межі обґрунтування.
2. Типи обґрунтування. Доведення та спростування. Пояснювання. Розуміння.

Лекція 6. Класифікація способів аргументування.

1. Теоретичне аргументування.
2. Емпіричне аргументування.
3. Контекстуальне аргументування.

Лекція 7. Правила та помилки аргументування. Вимоги щодо ведення дискусії.

1. Логіка запитання. Правила і помилки у будівництві запитань та відповідей.
2. Логіка дискусії. Постановка проблеми та заходи ведення спору. Коректність аргументування у спорі.

**СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3
ЕТИКА**

Лекція 8. Предмет та структура етики

1. Основні проблеми, мети та завдання етики. Основні підходи щодо вирішення проблем етики. Релігійна етика. Раціоналістична етика. Натуралістична етика. Ірраціоналістична етика.

2. Структура етики. Описательна етика. Теоретична етика. Метаетика. Прикладна етика. Деонтологія. Етика та теорії виховання. Етика та етикет.

Лекція 9. Мораль та суспільство

1. Місце моральних цінностей у соціальному просторі. Мораль та право. Мораль та релігія. Мораль та наука. Мораль та економіка.
2. Проблема загально значущості моральних понять та принципів. Істина і благо. Добро і зло. Справедливість і моральна свобода.

Лекція 10. Моральна свідомість

1. Автономія волі. Відповідальність та обов'язок. Моральне право та моральна оцінка дій.
2. Моральна позиція і моральна норма: ригоризм, конформізм, нонконформізм, толерантність, цинізм. Альтруїзм та егоїзм.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4 БІОТЕКА ТА ЕКОЕТИКА

Лекція 11. Природа і життя як предмет моральної турботи

1. Проблеми біоетики. Специфіка рішень та форми відповідальності.
2. Засади моралі з боку етики виду. Пріоритет індивідуального перед суспільним. Особистість як самоцінність.
3. Визначення справжніх цінностей - життя або якість життя.

Лекція 12. Етика і філософія «глибинної екології».

1. Етика і технологічна раціональність. Програма еволюції людської моральності.
2. Регулятиви поведінки в екокризовій ситуації. Антропоцентризм або біоцентризм. Екологічна совість.
3. Екоцентризм. Принцип біосферної рівності. Коеволюція природи і людини.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5 ЕСТЕТИКА

Лекція 13. Предмет естетики.

1. Естетичне відношення людини до дійсності. Місце естетичних цінностей у розвитку суспільства. Основні проблеми, мети та завдання естетики.
2. Основні підходи щодо вирішення проблем естетики. Релігійна естетика. Раціоналістична естетика. Натуралістична естетика. Ірраціоналістична естетика.

Лекція 14. Естетичні категорії

1. Цінність і поняття прекрасного. Краса та істина. Трансформації поняття прекрасного.
2. Піднесене, трагічне, жахливе, комічне, смішне: проблема визначення якісних розмежувань. Естетичний сенс іронії.
3. Гра як джерело і форма життя культури.
4. Естетичний смак. Смак як здатність судження про прекрасне. Естетизм та естетство. Основа та засоби виховання смаку.
5. Поняття стилю і почуття стилю. Смак і стиль. Канон. Естетичні вимоги дотримання стилю. Еклектика.

Лекція 15. Естетична цінність мистецтва.

1. Історія мистецтва, мистецтвознавство та естетика – шляхи освідомлення сенсу мистецтва. Мистецтво і художня творчість як джерело уявлень про естетичні цінності.
2. Твір мистецтва і художній образ. Мова мистецтва: форма, зміст і сенс. Проблеми інтерпретації сенсу художнього твору.
3. Морфологія мистецтва.
4. Проблема зв'язку понять «добро» та «краса». Логічні та метафізичні рішення.
5. Узгодження цінностей і шлях до розумного життя.